

W dniu 22 września 2009 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 5 ustawy z dnia 22 kwietnia 2005

r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej jest niezgodny z art. 2 i art. 31 ust. 3 konstytucji. Trybunał Konstytucyjny uznał, że podniesiony przez sąd pytający zarzut nieokreśloności sformułowania "ustania przyczyn zatrzymania" jest zasadny i narusza wywodzoną z art. 2 konstytucji, zasadę prawidłowej legislacji.

Trybunał przypomniał, że niepewność i niespójność regulacji prawnych stanowiących podstawę kwalifikowania osób w sprawach, mających zasadnicze znaczenie dla realizacji ich praw osobistych, prowadzi do wyraźnej sprzeczności z wielokrotnie wskazywanymi w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego standardami prawidłowej legislacji. Potwierdził też ugruntowane uprzednio stanowisko, że naruszeniem wymagań konstytucyjnych dotyczących poprawnej legislacji jest w szczególności niejasne i nieprecyzyjne sformułowanie przepisu, które rodzi niepewność jego adresatów co do ich praw i obowiązków oraz istotnie zwiększa ryzyko bezpodstawnego stosowania sankcji. Zasada określoności przepisów prawnych nabiera szczególnego znaczenia w przypadku przepisów prawa przewidujących sankcje penalne lub inne ograniczające prawa lub wolności jednostki.

W ocenie Trybunału kwestionowana regulacja narusza również, wywodzoną z art. 2 konstytucji, zasadę sprawiedliwej procedury. Brak stosownego trybu odwoławczego sprawia, że inicjatywy organu właściwego dłużnika (wójta, burmistrza, prezydenta miasta) dotyczące zatrzymania prawa jazdy mogą mieć charakter niedostatecznie zweryfikowany, a nawet arbitralny. Ewentualna kontrola sądowo-administracyjna decyzji starosty o zatrzymaniu prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego nie obejmuje pod względem merytorycznym (zasadności materialnej) stadium postępowania poprzedzającego skierowanie wniosku do starosty i wydanie przez starostę decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy. Sprawiedliwa procedura wymaga, aby odpowiedni organ był zobligowany przedstawić motywy swego rozstrzygnięcia, by rozstrzygnięcie to było weryfikowalne, a postępowanie prowadzone w sposób jawny, a ponadto - zapewniający udział stron.

Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że kwestionowany przepis jest niezgodny z art. 31 ust. 3 konstytucji. Zdaniem Trybunału stosowanie zatrzymania prawa jazdy przewidziane w ustawie o

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego dotyczący zatrzymania prawa jazdy dłużnikowi alimentacyjnemu

Autor (źródło): Danuta Orzolek
poniedziałek, 05 października 2009 13:16 -

dłużnikach alimentacyjnych powinno służyć realizacji podstawowego celu tej ustawy jakim jest zapewnienie skuteczności w egzekwowaniu należności z tytułu obowiązków alimentacyjnych. W ocenie Trybunału takiego celu nie można osiągnąć poprzez zatrzymanie prawa jazdy dłużnikowi alimentacyjnemu, którego aktywność zawodowa łączy się niejednokrotnie z posiadaniem prawa jazdy. O ile bezspornym dla osiągnięcia wskazanego wyżej celu pozostaje stosowanie różnych środków aktywizacji zawodowej wobec dłużników alimentacyjnych (w tym przewidziane w ustawie kierowanie dłużnika alimentacyjnego do prac organizowanych na zasadach robót publicznych), o tyle zatrzymanie prawa jazdy nie służy jednoznacznie i każdorazowo celowi zamierzonemu przez ustawodawcę. W ocenie Trybunału Konstytucyjnego kwestionowana regulacja nie może również zostać uznana za niezbędną w tym znaczeniu, że osiągnięcie celów (przymuszenie do wykonywania obowiązków alimentacyjnych) nie byłoby możliwe przy zastosowaniu innych, mniej uciążliwych dla jednostki środków.

Trybunał Konstytucyjny uznał, że kontrola konstytucyjności kwestionowanego przepisu z pozostałymi wskazanymi w pytaniu prawnym wzorcami (tj. art. 32 ust. 1 w zw. z art. 2 konstytucji) jest zbędna. Usunięcie tego przepisu z obrotu prawnego ze względu na jego niezgodność z art. 2 i art. 31 ust. 3 konstytucji jest bowiem wystarczające do uzyskania zamierzonego rezultatu, tj. wyeliminowania z obrotu prawnego art. 5 ustawy o dłużnikach alimentacyjnych w zakresie zakwestionowanym przez sąd pytający i potwierdzonym orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego.

Rozprawie przewodniczył wiceprezes TK Janusz Niemcewicz, sprawozdawcą był sędzia TK Marian Grzybowski.

Wyrok jest ostateczny, a jego sentencja została opublikowana w Dzienniku Ustaw Nr 159, poz. 1261.

Źródło: Strona Trybunału Konstytucyjnego